

कर्माणामस्य कैन्तेय नान्तं संख्यातुमुत्सहे । शाश्वतस्य पुराणस्य पुरुषस्य युधिष्ठिर ।
 भुवं श्रेयः परं तात भविष्यति तवोत्तमं । यस्य ते पुरुषव्याघ्रः सखा चायं जनार्दनः ।
 दुर्योधनस्तु शोचामि प्रेत्य लोकेऽपि दुर्मतिं । यत्कृते पृथिवी सर्वा विनष्टा सहयद्रिपा ।
 दुर्योधनापराधेन कर्णस्य शकुनेस्तया । दुःशासनचतुर्यानां कुरवो निधनं गताः ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवं सम्भाषमाणे तु गाङ्गेये पुरुषर्षभे । तूष्णीं बभूव कौरव्यो मध्ये तेषां महात्मानां ।
 तच्छ्रुत्वा विस्मयं जग्मुर्धृतराष्ट्रादयो नृपाः । सम्पूज्य मनसा कृष्णं सर्वे प्राञ्जलयोऽभवन् ।
 ऋषयश्चापि ते सर्वे नारदप्रमुखास्तदा । प्रतिगृह्णाभ्यनन्दन्त तदाकं प्रतिपूज्य च ।
 इत्येतदखिलं सर्वैः पाण्डवो भ्रातृभिः सह । श्रुत्वान् सुमहाश्रयं पुण्यं भीष्मानुशासनं ।
 युधिष्ठिरस्तु गाङ्गेयं विश्रान्तं भूरिदक्षिणं । पुनरेव महाबुद्धिः पर्यपृच्छन्महोपतिः ।

इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्वणि आनुशासनिके पर्वणि उमामहेश्वरसंवादे अष्टचत्वारिंशदधिकशतोऽध्यायः ॥ १४८ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ श्रुत्वा धर्मान्शेषेण पावनानि च सर्वशः । युधिष्ठिरः शान्तनवं पुनरेवाभ्यभाषत ।
 ॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ किमेकं दैवतं लोके किं वाऽप्येकं परायणं । कं सुवन्तः कमर्चन्तः प्राप्नुयुर्मानवाः शुभं ।
 को धर्माः सर्वधर्माणां भवतः परमो मतः । किं जपन् मुच्यते जलुर्जन्मसंसारबन्धनात् ।

॥ भीष्म उवाच ॥ जगत्प्रभुं देवदेवमनन्तं पुरुषोत्तमं । सुवन्नामसहस्रेण पुरुषः सततोत्थितः ।
 तमेव चार्चयन्नित्यं भक्त्या पुरुषमव्ययं । ध्यायन् सुवन्नमस्यंश्च यजमानस्तमेव च ।

अनादिनिधनं विष्णुं सर्वलोकमहेश्वरं । लोकाध्यक्षं सुवन्नित्यं सर्वदुःखातिगो भवेत् ।
 ब्रह्मण्यं सर्वधर्माञ्च लोकानां कीर्त्तिवर्द्धनं । लोकनाथं महद्भूतं सर्वभूतभवोद्भवम् ।

एष मे सर्वधर्माणां धर्माऽधिकतमो मतः । यद्भक्त्वा पुण्डरीकाक्षं स्वैरर्चयन्नरः सदा ।
 परमं यो महत्तेजः परमं यो महत्तपः । परमं यो महद्ब्रह्म परमं यः परायणम् ।

पवित्राणां पवित्रं यो मङ्गलानाञ्च मङ्गलम् । दैवतं देवतानाञ्च भूतानां योऽव्ययः पिता ।
 यतः सर्वाणि भूतानि भवन्त्यादियुगागमे । यस्मिंश्च प्रलयं यान्ति पुनरेव युगवधे ।

तस्य लोकप्रधानस्य जगन्नाथस्य भूपते । विष्णोर्नामसहस्रं मे शृणु पापभयापहम् ।
 धानि नामानि गौणानि विख्यातानि महात्मनः । ऋषिभिः परिगीतानि तानि वक्ष्यामि भूतये ।

विष्णोर्नामसहस्रस्य वेदव्यासो महानृषिः । कन्दोऽनुष्टुप्प्रया देवो भगवान् देवकीसुतः ।
 विश्वं विष्णुर्वषट्कारो भूतभव्यभवत्प्रभुः । भूतकृद्भूतभृद्भावो भूतात्मा भूतभावनः ।

पूतात्मा परमात्मा च मुक्तानां परमा गतिः । अव्ययः पुरुषः साक्षी चैवज्ञोऽचर एव च ।
 योगो योगविदां नेता प्रधानपुरुषेश्वरः । नारसिंहवपुः श्रीमान् केशवः पुरुषोत्तमः ।

सर्वः शर्वः शिवः स्थाणुर्भूतादिर्निधिरव्ययः । सम्भवो भावनो भर्ता प्रभवः प्रभुरीश्वरः ।
 स्वयम्भूः शम्भुरादित्यः पुष्कराक्षो महास्वनः । अनादिनिधनो धाता विधाता धातुरुत्तमः ।

अप्रमेयो हृषीकेशः पद्मनाभोऽमरप्रभुः । विश्वकर्मा मनुस्त्वष्टा सविष्टः सविरो भुवः ।